

SAMMANFATTNING AV TJÄNSTEUTBUDSRÅDETS REKOMMENDATION OM KOGNITIV REHABILITERING AV PERSONER MED PSYKOSER I SCHIZOFRENISPEKTRET

Rekommendationen godkändes vid tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvårdens möte den 15 juni 2023.

Enligt rekommendationen ingår kognitiv rehabilitering som konstaterats vara effektiv och baserar sig på en strukturerad metod i hälso- och sjukvårdens tjänsteutbud för behandling av vuxna och unga med psykos i schizofrenispektret. Metoderna beskrivs i rekommendationen.

Effektiva metoder för kognitiv rehabilitering kan förbättra och utveckla patientens kognitiva funktionsförmåga, stärka kompensationsmedlen, ge positiva inlärningserfarenheter, förbättra självkänslan och öka aktiviteten. För att erbjuda dessa tjänster ska tjänsteproducenterna ha tillgång till ett tillräckligt urval av kognitiva rehabiliteringsmetoder som gör det möjligt att beakta de individuella rehabiliteringsbehoven.

Vid planeringen av rehabiliteringen ska patientens individuella behov och mål beaktas och en skräddarsydd rehabiliteringsväg för patienten utarbetas. Den kognitiva rehabiliteringen ska utgöra en del av den övriga behandlingen och de olika interventionerna ska stödja varandra och sammanlänkas till en helhet.

Metodernas genomslagskraft är på basis av forskningsrön större, om terapeuten spelar en aktiv roll, interventionen inbegriper utveckling av kognitiva strategier och återkommande övning samt om den kognitiva rehabiliteringen kopplas till annan rehabilitering.

Rekommendationen gäller patienter från 12 års ålder med psykos i schizofrenispektret (ICD-10 diagnoser F20-F29).

Rekommendationen riktar sig till de tjänsteanordnare inom den offentliga hälso- och sjukvården som ordnar rehabilitering för patienter med psykos i schizofrenispektret.

Psykos i schizofrenispektret försämrar ofta allvarligt patientens funktionsförmåga. Ungefär 2,3 procent av befolkningen drabbas någon gång i livet av psykos i schizofrenispektret. Sjukdomsbilden kännetecknas av psykotiska perioder under vilka personens verklighetsförankring och ofta också förmåga att kontrollera sitt beteende försämras avsevärt. Patienter med schizofren psykos har ofta andra psykiska symptom, såsom depression och ångest.

De som fått diagnosen psykos i schizofrenispektret är en sårbar patientgrupp. Tjänstesystemet ska säkerställa att rehabilitering erbjuds också för dessa patienter i enlighet med deras individuella behov. Vid ordnandet av tjänsterna bör man beakta att det är fråga om en långvarig sjukdom som tar sig varierande uttryck.

Metoderna kan anses säkra. De eventuella nackdelarna är lindriga och leder inte till bestående eller allvarlig skada, förutsatt att patienten får fortsatt rehabilitering.

Tjänsteutbudsrådet bedömer att rekommendationen årligen skulle medföra en kostnad på högst 3 miljoner euro för de offentliga finanserna, vilket är mindre än 2 promille av de totala samhällskostnaderna för psykos i schizofrenispektret (enligt en försiktig uppskattning närmare 2,1 miljarder euro per år), om kognitiv rehabilitering tillämpades i olika delar av landet i samma omfattning som för närvarande i HUS-sammanslutningen. Den merkostnad som en utvidgning av metoden medför skulle sannolikt ligga betydligt under produktionskostnaderna, eftersom det inte skulle uppstå produktionskostnader för mindre verkningsfull rehabilitering och de indirekta kostnaderna sannolikt också skulle minska (t.ex. minskat behov av sjukhusvård i och med att patienternas hälsotillstånd förbättras och minskade sjukdagpenningkostnader i och med att patienternas ställning på arbetsmarknaden förbättras).

Av rekommendationen och dess beredningspromemoria (separat dokument) framgår närmare bl.a. faktaunderlaget för rekommendationen och en beskrivning av sjukdomen. I dokumenten beskrivs de metoder som rekommendationen gäller samt deras effekter.

Detta är en sammanfattning av en rekommendation som tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården har godkänt. Själva rekommendationen och bakgrundsmaterialet finns på finska på tjänsteutbudsrådets webbplats under [färdiga rekommendationer](#).

Sammanfattningarna på [finska](#) och [engelska](#) finns också på webbplatsen.

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården finns i anslutning till social- och hälsovårdsministeriet och har till uppgift att ge rekommendationer om vilka hälso- och sjukvårdsmetoder som ska höra till den offentligt finansierade hälso- och sjukvården. Du kan läsa mer om tjänsteutbudet inom hälso- och sjukvården på [tjänsteutbudsrådets webbplats](#).